

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۹/۰۵/۲۴

واحد فقیري

باوقاره سوله:

ویتنام او افغانستان

بناغلی تورستن کلارک د امریکا په مشهوره سیاسي مجله (تایم) کې د مې پر ۲۴ لیکي: جمهورریس نیکسن له امریکایانو سره وعده وکړه چې د پاریس د سولې موافقه به هم د ویتنام جنگ ختم کړي، او هم به زموږ لپاره «سوله او عزت» راوړي. خو نه سوله راغله، او نه هم عزت وساتل سو. داسې ښکاري چې د افغان کشاله د ویتنام په برخلیک اخته کېږي.

د پاریس موافقې له امریکا څخه غوښتي ول چې په شیبټو ورځو کې له جنوبي ویتنام څخه خپل عسکر وباسي، خو شمالي ویتنام ته یې اجازه ورکړې وه چې یو لک عسکر د جنوبي ویتنام په خاوره کې وساتي. د طالبانو او امریکایانو تر مینځ د جنوري موافقه له متحده ایالاتو څخه غواړي چې خپل ټول عسکر له افغانستانه وباسي، خو طالبانو ته اجازه ورکوي چې د افغانستان په ۵۰٪ خاوره کې خپل جنګیالي وساتي. د ویتنام څخه د وتلو په بدل کې، کمونسټ ویتنام ۵۹۱ امریکایي جنګي اسیر عسکر آزاد کړل. له افغانستانه د وتلو په بدل کې، طالبان وعده کوي چې بیا به د افغانستان خاوره د امریکا او یارانو پر ضد یې و نه کارول سي.

د امریکایي عسکرو تر وتلو راوروسته، جنوبي ویتنام دوه کاله دوام وکړ، خو په افغانستان کې تر سولې راوروسته به طالبان په هر راز حکومت کې چریه ونډه ولري. البته ټانکونه به په زوره د ارګ دروازي ور ماتي نه کړي، ځکه طالبان به خپله په ارګ کې ناست وي. شکرونه به باسي، او نعتونه به زمزمه کوي. د ویتنام په شان به د کابل سقوط هم په سلهاوو زره نوي مهاجرین ایجاد کړي. د مهاجرو پدې څپه کې به داسې افغانان شامل وي چې یا به یې د امریکایانو سره کار کړي وي، یا به د حکومت نظامیان وي، او یا به نه غواړي چې د طالبانو تر رژیم لاندې ژوند وکړي.

که څه هم د ویتنام جنگ یوه با عزته خاتمه نه لرله، خو د امریکا پوځ یو لک او دېرش زره ویتنام راوایستل. بالاخره جمهورریس فورډ همدې ۱۳۰۰۰۰ ویتنامیانو ته ویزی ورکړې، او امریکا ته یې راوستل. په داسې حال کې چې هله د امریکا اقتصاد ښه نه وو، او د بېکارانو فیصدي ۹/۷٪ فیصده وه. هله د امریکایانو د عامه افکارو سروې ښودله چې ۵۴٪ فیصده امریکایان د ویتنام د مهاجرینو مخالف ول. د ویتنامي مهاجرینو سره د امریکایانو بد چلن جمهورریس فورډ سخت خفه کړی وو.

دا ناممکنه ده چې امریکا به یو لک او دېرش زره افغانان په یوه میاشت کې له افغانستانه راوباسي، او هغوی به په امریکا کې قبول کړي. ځکه د سپټمبر ترورسټي حملو امریکایان د مهاجرو په اړه سنگدله او نامهربانه کړي دي. بلخوا، له ۱۹۶۵ راپدې خوا امریکا ته د اسیایي او نورو ملکونو د دوامداره مهاجرت د متحده ایالاتو د ډیموګرافیک رنګ او څېره ور بدله کړې ده. او دې بدلون اکثره سپین پوستي امریکایان اندېښمن کړي دي.

اوس نو، څوک به زموږ عزت او وقار په افغانستان کې راوساتي؟ ایا موږ باید له ارګه د بگرام تر ادې پورې تر مخکې لاندې د ریل خط وباسو؟ او بالاخره د دې بې عزتې لپاره به څه دلیل و تراشو چې خپل افغان یارانو مو د طالبانو په منگلو کې یوازي او ناامیده پرېښودل؟ د دې سوالونو جواب به ښایي تر هغه ډېر ژر وویږو چې موږ یې تمه لرو.

د پاڼو شمیره: له 1 تر 1

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خبر و لولئ